

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

КУЛЬТУРА СЛОВА

Випуск 83

ВИДАВНИЧИЙ ДІМ ДМИТРА БУРАГО
Київ 2015

У збірнику представлено сучасну рецепцію теоретичної спадщини О. О. Потебні. Актуалізовано ключові проблеми праць дослідника в контексті теорії мовної діяльності та сучасної стилістики, зокрема мовної естетики, лінгвопоетики, аксіологічної семантики.

Висвітлено актуальні питання мови художніх творів Т. Шевченка, С. Воробкевич), епістолярію І. Багряного та А. Добрянського, а також сучасної лексикології, граматики, стилістики та культури української мови. Запропоновано оцінки явищ мовної практики, лексико-семантичних процесів у діахронному аспекті, соціолінгвістичних тенденцій в інформаційному просторі України. Уміщено практичні рекомендації щодо норм сучасного літературного слововжитку.

Збірник призначений для філологів, учителів-словесників, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями сучасного життя української мови та її історії.

Редакційна колегія:

С. Я. Єрмоленко (відповідальний редактор), К. Г. Городенська, П. Ю. Гриценко, Г. М. Сюта (відповідальний секретар), І. Г. Матвіяс, Г. П. Півторак, Л. О. Симоненко, Н. М. Сологуб.

Адреса редакції

Інститут української мови
Національної академії наук України,
вул. М. Грушевського, 4, Київ, 01001.
Тел.: 278-4281, 279-1885;
e-mail: kultura-slova@ukr.net

ЗМІСТ

ОЛЕКСАНДР ПОТЕБНЯ: СУЧАСНА РЕЦЕПЦІЯ

<i>Світлана Єрмоленко</i> Естетична концепція О. О. Потебні і сучасна стилістика.....	6
<i>Світлана Бирик</i> Знаки повсякденної культури в теорії мовної діяльності О. О. Потебні	12
<i>Олена Маленко</i> Науковий дискурс О. О. Потебні: слово і творчість	16
<i>Костянтин Голобородько</i> Природа і мова в науковому осмисленні О. О. Потебні.....	21
<i>Ангеліна Пономаренко</i> Олександр Потебня як «предтеча української фразеології» у рецепції Віктора Ужченка.....	26
<i>Наталія Мех</i> Лінгвофілософська концепція О.О. Потебні й гуманітаристика XIX-XXI століть.....	32
<i>Тетяна Коць</i> О. О. Потебня про оцінність слова: проекція на мовну реальність.....	36
<i>Наталія Шарманова</i> Семасіологічні етюди О. О. Потебні про «відносно невеликі розумові величини» і сучасна теорія кліше.....	43

СЛОВО В ХУДОЖНЬОМУ ТВОРІ

<i>Олена Кульбабська, Наталія Шатілова</i> Так буде як приповідка каже... (квінтесенція народної мудрості в мовотворчості Сидора Воробкевича)	48
<i>Ганна Дядченко</i> Порівняння з лексичними центрами – соматизмами в мові української поезії кінця XX – початку XXI століття	55
<i>Олена Кумеда</i> Редакторський вплив Пантелеймона Куліша на мову Тараса Шевченка.....	59

ТЕОРЕТИЧНА СТИЛІСТИКА

<i>Галина Сюта</i> Оновлений зміст і статус терміна <i>цитата</i> в сучасній стилістиці	66
<i>Наталія Мех</i> Жанрова диференціація в сучасних наукових і культурних дискурсах	72
<i>Леся Мовчун</i> Рима: від мовної системи до тексту.....	77

МОВА І ЧАС

<i>Катерина Глуховцева</i> Вас переїхати чи ви мене пропустите? (мовна і соціокультурна агресія в міському просторі Луганщини)	85
<i>Наталія Сніжко</i> Зведений словник української мови: джерела і засади укладання	90
<i>Зоряна Висоцька</i> Економічні терміни в мові наукових праць Івана Франка: лексико-тематичні групи	99
<i>Лариса Козловська</i> Синонімічність як ознака наукової мови Івана Фпанка.....	106

З ІСТОРІЇ КУЛЬТУРИ І ПИСЕМНОСТІ

<i>Надія Сологуб</i> З правдивою пошаною – Ваш І. Багрянний (мова листів Івана Багряного).....	113
<i>Алла Агафонова</i> Пташкою злетів би додому, та крил не маю (мова епістолярію Анатолія Добрянського)	119

НАШІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

<i>Атошник чи атовець? (Катерина Городенська)</i>	127
<i>Буквальний – буквалістський (Катерина Городенська)</i>	128
<i>Використовувати – вживати (Тетяна Коць)</i>	128
<i>Документ показують, а не пред'являють</i> (Катерина Городенська)	129
<i>Не приводьте нічого у відповідність</i> (Катерина Городенська)	130

<i>Поліцейський – поліційний – поліціант</i>	
<i>(Катерина Городенська)</i>	131
<i>Справді – насправді (Катерина Городенська)</i>	132
<i>Створювати – утворювати (Тетяна Коць)</i>	132
<i>Твердити – це не стверджувати</i>	
<i>(Катерина Городенська)</i>	134
<i>Технологічна чи технічна перерва?</i>	
<i>(Катерина Городенська)</i>	135